

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับสถานภาพด้านการคลังท้องถิ่นและระดับความเป็นอิสระทางการคลังของเทศบาลนครในเขตพื้นที่ภาคใต้ 2) เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลนครในเขตพื้นที่ภาคใต้ 3) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ได้รับบริการสาธารณะในเขตพื้นที่ของเทศบาลนครในภาคใต้ และ 4) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอิสระทางการคลังและความสามารถในการจัดบริการสาธารณะที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสำรวจ สำหรับเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 18 คน ได้แก่ คณะผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการของเทศบาลนคร กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในเขตเทศบาลนคร จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลนครสงขลา เทศบาลนครยะลา เทศบาลนครนครศรีธรรมราช เทศบาลนครตรัง เทศบาลนครภูเก็ต เทศบาลนครเกาะสมุย แห่งละ 400 คน รวมเป็นจำนวน 3,200 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบคลัสเตอร์ช่วงกลุ่มอายุ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์แบบจำลองทางเลือก เรียงลำดับ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมของเทศบาลนครในพื้นที่ภาคใต้ ภายใต้ขอบเขตของกรอบงบประมาณที่ไม่เกินร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งหมด พบว่า ในปีงบประมาณ 2554 – 2558 ระดับความเป็นอิสระทางการคลังของเทศบาลนครต่างๆในภาคใต้ นั้นสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 3 กลุ่มคือ 1) เทศบาลนครที่มีระดับความเป็นอิสระค่อนข้างน้อย ได้แก่ เทศบาลนครสงขลา เทศบาลนครนครศรีธรรมราช 2) เทศบาลนครที่มีระดับความเป็นอิสระปานกลาง ได้แก่ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลนครยะลา เทศบาลนครตรัง และเทศบาลนครภูเก็ต 3) ระดับความเป็นอิสระทางการคลังด้านรายได้อยู่ในระดับค่อนข้างมาก คือ เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครเกาะสมุย ทั้งนี้ การจัดบริการสาธารณะของเทศบาลนครตามการรับรู้ของประชาชนในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง และคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลนครภาคใต้ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ นั้น อยู่ในระดับค่อนข้างสูง นอกจากนี้ ยังพบว่า การจัดบริการสาธารณะของเทศบาลนครภาคใต้ในภาพรวมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครพื้นที่ภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The purposes of this study were 1) to investigate the situation of local fiscal status related to revenue management and to evaluate the level of fiscal autonomy of eight metropolitan municipalities in southern Thailand 2) to assess the perceived public service provision of these metropolitan municipalities 3) to evaluate the quality of life among citizens using Human Development Index (HDI) and 4) to examine the relationship between public service provision of metropolitan municipalities and the quality of life among citizens. Research methods include documentary research, in-depth interview with 18 local government executives, and survey research. The survey data were collected from 3,200 participants who live in the metropolitan municipality areas including Hat Yai Metropolitan Municipality, Suratthani Metropolitan Municipality, Songkhla Metropolitan Municipality, Yala Metropolitan Municipality, Nakhon Si Thammarat Metropolitan Municipality, Trang Metropolitan Municipality, Phuket Metropolitan Municipality, Koh Samui Metropolitan Municipality. Descriptive statistics (percentage, mean, and standard deviation) and inferential statistics (analysis of variance and simple regression analysis) were used to analyse the data.

The research reveal that the majority of metropolitan municipalities in southern Thailand, including Suratthani Metropolitan Municipality, Yala Metropolitan Municipality, Trang Metropolitan Municipality, and Phuket Metropolitan Municipality, were at a medium level of fiscal autonomy. Overall, participants had medium level perception of public service provision. The results also show that level of quality of life of citizens was relatively high. Finally, a significant correlation between public service provision and citizens' quality of life was found.